

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

13 februari 2003

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Bruno Tobback, Francis Vermeiren, André-Emiel Bogaert en Eloi Glorieux –

**houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000,
wat de openbardienstverplichtingen betreft**

TOELICHTING

Het Elektriciteitsdecreet geeft uitvoering aan een Europese richtlijn tot vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. Het decreet heeft de organisatie van de elektriciteitsmarkt in Vlaanderen grondig gewijzigd door op termijn aan alle elektriciteitsverbruikers de mogelijkheid te geven om hun leverancier vrij te kiezen. Omwille van de concurrentie tussen de leveranciers, dreigen evenwel een aantal essentiële opdrachten van openbaar nut verloren te gaan. De wetgever was zich hiervan bij het ontwerpen van het Elektriciteitsdecreet bewust en voerde daarom de mogelijkheid in dat de Vlaamse regering zogenaamde openbardienstverplichtingen aan netbeheerders en houders van een leveringsvergunning kan opleggen.

Elektriciteit is in onze huidige maatschappij een elementaire nutsvoorziening. De Vlaamse regering heeft daarom in een uitvoeringsbesluit van 19 oktober 2001 houdende het gratis vervoer en de gratis levering van een hoeveelheid elektriciteit als sociale openbardienstverplichting bepaald dat elk gezin tussen 1 januari 2002 en 1 juli 2003 een hoeveelheid elektriciteit gratis krijgt. Jaarlijks bedraagt deze hoeveelheid 100 kWh per gezin, verhoogd met telkens 100 kWh per persoon die deel uitmaakt van het gezin. Door het toekennen aan elk gezin van een gratis hoeveelheid elektriciteit wordt in alle omstandigheden een minimaal recht op elektriciteit gewaarborgd.

Met deze verplichting wordt ook een sociale correctie bewerkstelligd. Het voordeel van de gratis hoeveelheid elektriciteit is namelijk relatief groter voor gezinnen met een laag elektriciteitsverbruik dan voor gezinnen met een hoog verbruik. Gezinnen met een laag elektriciteitsverbruik zijn meestal gezinnen met een laag inkomen. Grote gezinnen, die over het algemeen een groter verbruik hebben, worden gecompenseerd aangezien de hoeveelheid gratis elektriciteit afhankelijk van de grootte van het gezin is. Een gratis hoeveelheid elektriciteit is veel socialer dan een gelijkwaardige daling van de elektriciteitsprijs. Een daling van de elektriciteitsprijs zou immers betekenen dat grote verbruikers een groot prijsvoordeel hebben.

De maatregel om een gratis hoeveelheid elektriciteit toe te kennen is ook een ecologische maatregel, aangezien de hoeveelheid gratis elektriciteit relatief groter is naarmate men zuiniger met energie omgaat. Met een gelijkwaardige daling van de elektriciteitsprijs zouden verbruikers die kwistig met energie omspringen, een groter prijsvoordeel

hebben dan verbruikers die zuinig met energie omspringen. In tegenstelling tot een gelijkwaardige daling van de elektriciteitsprijs, zorgt de maatregel van een gratis hoeveelheid elektriciteit ervoor dat alle verbruikers een prikkel behouden om rationeel met energie om te springen en om inspanningen te leveren op het vlak van hernieuwbare energiebronnen.

Het besluit van de Vlaamse regering van 19 oktober 2001 heeft echter alleen betrekking op gebonden klanten. Volgens de openingskalender van de Vlaamse Elektriciteitsmarkt, die door de Vlaamse regering op 13 juli 2001 werd vastgelegd, worden vanaf 1 juli 2003 alle klanten die op het Vlaamse distributienet zijn aangesloten, vrije klanten. Vanaf 1 juli 2003 zal het besluit van 19 oktober 2001 dus niet meer van toepassing zijn.

Met dit voorstel van decreet wordt de openbardienstverplichting ook van toepassing in een volledig vrijgemaakte Vlaamse elektriciteitsmarkt en wordt de maatregel ook decretaal onderbouwd. De decretale onderbouwing van deze openbardienstverplichting wordt omwille van de transparantie van de wetgeving ingepast in het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat het decreet een gewestmaterie betreft.

Artikel 2

Dit artikel geeft een definitie van een huishoudelijke afnemer.

Artikel 3

Dit artikel geeft de netbeheerder de taak om elektriciteit te leveren in het kader van zijn openbardienstverplichtingen, zoals de levering van een gratis hoeveelheid elektriciteit of de levering van elektriciteit aan verbruikers die geen andere leverancier vinden of aan verbruikers met betalingsmoeilijkheden.

Artikel 4

Dit artikel schrapt een anomalie in het Elektriciteitsdecreet. Enerzijds worden aan de netbeheerders verplichtingen opgelegd om elektriciteit te leveren, anderzijds moeten de netbeheerders daarvoor een vergunning aanvragen. Zolang de netbeheerders gebonden klanten hebben (tot juli 2003), hebben zij de mogelijkheid om groene stroom en WKK-stroom te leveren aan vrije klanten. Daarvoor hebben zij een leveringsvergunning nodig. Met dit wijzigingsdecreet zouden de netbeheerders, zonder deze bepaling ook na juli 2003 nog een leveringsvergunning nodig hebben voor de levering van elektriciteit in het kader van hun openbare dienstverplichtingen. Om dat te vermijden, bepaalt dit artikel dat netbeheerders geen leveringsvergunning nodig hebben voor de levering van groene stroom en WKK-stroom, zolang ze gebonden afnemers hebben, en voor de levering van elektriciteit in het kader van hun openbare dienstverplichtingen.

Artikel 5

Dit artikel stelt dat elke netbeheerder een bepaalde hoeveelheid elektriciteit gratis moet vervoeren en leveren. De hoeveelheid elektriciteit is afhankelijk van de grootte van het gezin. Op die manier heeft elk gezin en ieder individu recht op een minimum hoeveelheid elektriciteit. De kosten van deze hoeveelheid elektriciteit worden gesocialiseerd en gedragen door de andere verbruikers.

De netbeheerder wordt verplicht om een bepaalde hoeveelheid elektriciteit gratis te vervoeren en te leveren. De netbeheerder bevindt zich namelijk niet in een concurrentiesfeer, heeft vele andere kosten die eveneens moeten worden gesocialiseerd en is onderworpen aan het toezicht van de (federale) Commissie voor de Elektriciteit en het Gas (CREG) wat de doorrekening van zijn kosten in de nettarieven betreft, en aan de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), wat zijn werking betreft.

Elke huishoudelijke afnemer, gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest, heeft recht op 100 kWh gratis elektriciteit, verhoogd met 100 kWh voor elke persoon die gedomicilieerd is op hetzelfde adres. Aan

tweede verblijfsplaatsen waar niemand gedomicilieerd is, wordt geen gratis elektriciteit toegekend.

Om de administratieve kosten van de netbeheerders tot een minimum te beperken, moeten de gemeenten hun medewerking verlenen door aan de netbeheerders de toelating te verlenen om de nodige gegevens bij het Rijksregister te vragen.

Aangezien elektriciteit niet op alle uren van de dag evenveel kost en om te vermijden dat gratis elektriciteit uitsluitend tijdens de meest gunstige uren wordt aangeboden of op de meest ongunstige uren wordt opgeëist, wordt uitdrukkelijk vermeld dat de elektriciteit tijdens de normale daguren moet worden geleverd. In een vrije markt is het niet evident dat dit de bestaande uren van de huidige dagtellers betreft. Daarom wordt aan de VREG de bevoegdheid gegeven om uit te maken, afhankelijk van de marktevolutie, van de plaatselijke omstandigheden en van de technologie, wat als normale daguren moet worden beschouwd. De gratis hoeveelheid elektriciteit moet tijdens deze uren worden geleverd en kan dus nooit meer bedragen dan het werkelijke verbruik tijdens die uren.

Aangezien de kosten uiteindelijk door het geheel van de aangesloten afnemers worden gedragen, moeten de netbeheerders ervoor zorgen dat de geleverde stroom kosteneffectief wordt aangekocht. Bij de aankoop van de nodige hoeveelheid elektriciteit moet de wetgeving op de overheidsopdrachten gerespecteerd worden.

Artikel 6

Dit artikel voert een technische aanpassing in.

In het Elektriciteitsdecreet werden geen openbare dienstverplichtingen vastgelegd, maar werd de Vlaamse regering wel gemachtigd om dat te doen. Het artikel bepaalt dat de Vlaamse regering supplementaire openbare dienstverplichtingen mag opleggen, naast de verplichting die nu bij decreet wordt opgelegd.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt wanneer de diverse bepalingen van dit decreet in werking treden.

Bruno TOBBACK

Francis VERMEIREN

André-Emiel BOGAERT

Eloi GLORIEUX

VOORSTEL VAN DECREET

"Artikel 18bis

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 2 van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, gewijzigd bij de decreten van 22 december 2000 en 6 juli 2001, wordt een 25° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"25° huishoudelijke afnemer : elke natuurlijke persoon die elektriciteit afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn. ".

Artikel 3

In artikel 7, § 1, 5°, van hetzelfde decreet worden de woorden "bedoeld in artikel 19, 1°" vervangen door de woorden "bedoeld in de artikelen 18bis en 19, eerste lid, 1°".

Artikel 4

In artikel 17 van hetzelfde decreet wordt § 4 vervangen door wat volgt :

"§ 4. Voor de levering van elektriciteit door een netbeheerder in het kader van artikel 7, § 2, en de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in de artikelen 18bis en 19, eerste lid, 1°, is geen leveringsvergunning vereist. ".

Artikel 5

In hoofdstuk VI van hetzelfde decreet wordt een artikel 18bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

§ 1. Elke netbeheerder vervoert en levert, ten gunste van elke op zijn distributienet aangesloten huishoudelijke afnemer, per kalenderjaar een hoeveelheid elektriciteit gratis.

§ 2. De hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, wordt niet geleverd aan een huishoudelijke afnemer wanneer de aansluiting van de huishoudelijke afnemer op het distributienet een aansluiting betreft in een gebouw of een deel van een gebouw dat niet zijn domicilie is.

§ 3. De hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, wordt als volgt berekend :

$100 \text{ kWh} + (100 \text{ kWh} \times \text{het aantal personen dat op 1 januari van het beschouwde jaar gedomicilieerd is op het adres van de aansluiting van de huishoudelijke afnemer op het distributienet})$.

§ 4. In appartementsgebouwen, bejaardentehuizen en andere gebouwen waar slechts één aansluiting aanwezig is, waarvan elektriciteit afgenomen wordt door verschillende personen die gedomicilieerd zijn op een adres in het betrokken gebouw, wordt de hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, als volgt berekend :

$100 \text{ kWh} + (100 \text{ kWh} \times \text{het aantal personen dat op 1 januari van het beschouwde jaar gedomicilieerd is op een adres in het betrokken gebouw})$.

De titularis van de aansluiting of zijn afgevaardigde, ongeacht of deze een huishoudelijke afnemer is of niet, zorgt ervoor dat de financiële voordelen van de gratis hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, verdeeld worden over de verschillende personen die gedomicilieerd zijn op een adres in het betrokken gebouw.

§ 5. De hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, wordt geleverd tijdens de normale daguren. Zij kan niet meer bedragen dan het jaarlijkse verbruik tijdens die uren op de desbetreffende aansluiting op het distributienet.

De VREG bepaalt welke uren van de dag als normale daguren moeten worden beschouwd.

§ 6. De gemeenten geven uiterlijk op 15 januari van elk jaar aan de netbeheerders die op hun grondgebied werkzaam zijn, de toestemming om bij het Rijksregister gegevens te vragen met betrekking tot het aantal personen dat op 1 januari van het beschouwde jaar gedomicilieerd was op elk

van de verschillende domicilies die zich op het grondgebied van de gemeente bevinden.

§ 7. De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen betreffende de manier waarop de hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 1, wordt toegekend."

Artikel 6

In artikel 19, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet worden de woorden "de netbeheerders openbare-dienstverplichtingen opleggen" vervangen door de woorden "de netbeheerders supplementaire openbare-dienstverplichtingen opleggen".

Artikel 7

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2003, met uitzondering van artikel 4 dat in werking treedt op de dag van de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Bruno TOBBACK

Francis VERMEIREN

André-Emiel BOGAERT

Eloi GLORIEUX
